

BORBÉLY ANDRÁS
Nagyapám és a veje

*Anyám apja, Portik (Kinda) Lázár,
 börtönviselt, mert egyszer énekelt,
 ugyanazon a napon született,
 amelyiken Nyiku Ceaușescu,
 mindig hordott zsebkendőt magánál,
 mert egyik szeme folyton könnyezett,
 írni nem írt semmit, sem magáról,
 sem arról, ahol járt, milyen volt a
 börtönben, nőekkel, mással íratta
 a zsebszerződések, de nevét
 megtanulta leírni, szégyellte
 volna az ikszeket helyette, hisz
 végül is nagyapám nem volt akárki,
 börtönviselt, mert egyszer énekelt,
 hatvankettő karácsonyán, mindez
 őt illeti. Jól bánt a nőekkel is,
 kivéve feleségeit, velük:
 akár a lovakkal. Mert szerette
 őket. Született, élt, szellentett, majd
 meghalt. Lenézte vejét, apámat,
 mivel ő munkás volt, nem lókupec,*

*vagy minimum földműves, ez még az
 a nemzedék. Apám tudott írni
 szépen, viszont soha egy könyvet sem
 olvasott, amíg visszaemlékszem.
 A földrajzot szerette. Lassan élt
 ő is. Most jövök én, aki viszont
 rohanok és rovom a betűket
 helyettük, értük, akik átélték
 a századot anélkül, hogy látták
 volna Hitlert, Sztálint, a Nyugatot,
 mégis mindvégig boldogtalanok
 maradtak, kívül a történelmen,
 a terméketlen legelő szélén,
 csak akkor rázkódtak össze néha,
 mikor időnként meghalt valaki
 a rokonságban vagy a szomszédok
 között, vagy beteg lett valamelyik
 háziállat, tehén, ló vagy a disznó,
 vagy olyankor, ha megérintette
 kihűlt testüket a hullatiszító
 fertőtlenítőjének a szaga.*

Bukovina

*Mindenség fakó lakótelepein
 Időznek üres szentségtartóikkal
 Faluhatártól világháborúig
 Beláthatatlan időközön keresztül
 Vándorolnak Mint a kenyérmorzsát
 Hullatják halott csecsemőiket
 Nemzedékek nőnek és halnak ki
 Útközben Majd megint csak Mindenség
 Fakó lakótelepein találják magukat
 Babrálnak üres szentségtartóikkal
 Aztán valahol félredobják azt is
 Ócska kacat – mondják Majd
 Levetkőzik úti ruhájukat – Magunk
 Vagyunk – mondják Majd leguggolnak
 Mintha csak a nagy dolguk végeznék
 Hirtelen mozdulattal elrugaszkodnak
 Ledobják testüket Így haladnak tovább
 Üres szekerekkel Mennyország fele
 Mely Mindenség után a következő falu*

Hidegség, állat

– csángó sorok –

<i>hegyfalban bezápult lélekvár</i>	<i>hidegség</i>
<i>hegy fehér gyomrában szörnyű nagy</i>	<i>állat</i>
<i>panasza pimaszul visszhangzó</i>	<i>hidegség</i>
<i>szíve a hidegség gyomrában</i>	<i>állat</i>

<i>fekete földjében kökény nő s</i>	<i>hidegség</i>
<i>agyából kinéz egy szigorú</i>	<i>állat</i>
<i>kiégett kalással tavaszi</i>	<i>hidegség</i>
<i>koponyacsontja a kápolna</i>	<i>állat</i>

<i>szeméből patakzik a piros</i>	<i>hidegség</i>
<i>nem isten állat ő ó csak egy</i>	<i>állat</i>
<i>szentlélek megváltó úristen</i>	<i>hidegség</i>
<i>szíve az állat az állatban</i>	<i>állat</i>

<i>kérők kuncsorgó szemében</i>	<i>hidegség</i>
<i>tejfehér arcukon lilium-</i>	<i>állat</i>
<i>fekete kalásban fekete</i>	<i>hidegség</i>
<i>gyönyörű szívükben kinő az</i>	<i>állat</i>

Stáció

*Arcod arcom kövén.
Szikrád cseppkőtengeremben.
Lehunytam. Lehunytam szemem.*

*Mégis: a világ megmarad.
Állatok élnek fogaink közt,
nyelveink alatt.*

*Lehunytam. Olvadok.
Mint örök tűz porladó kanóca,
élek, és pusztulok.*

Szögvers

*átszúr eltör hasít repeszt
fába falba kőbe testbe
ékezet nevemre verve
szegfű isten tenyerébe*